

3.6.2010

LVM/557/03/2010

Julkinen

Jakelussa mainitut

Pyyntö nimetä edustaja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) suorittamaa auditointia valmistelevaan työryhmään

Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) suorittamassa arvioinnissa tehdään puolueeton analyysi siitä, miten kansainvälisen merenkulun lainsäädännön täytäntöönpano, hallinnointi ja seuranta on järjestetty sopimusvaltiossa ja kuinka määräysten noudattamisen valvonta- ja sanktiojärjestelmä toimii. Arvioinnissa analysoidaan jäsenvaltion toimintaa lippu-, ranta- ja satamavaltiona eri IMO-yleissopimusten kannalta.

Kansainvälisen merenkulun lainsäädännön laaja-alaisuudesta ja täytäntöönpanon kansallisesta organisoinnista johtuen IMO-auditointi kohdistuu Suomessa usean ministeriön hallinnonalalle. Tämän vuoksi tarkoituksena on perustaa valtioneuvoston päätöksellä eri tahot yhdistävä työryhmä valmistelevaan auditointihakemuksen jättämistä ja itse auditoinnin suorittamista. Työryhmän puheenjohtaja nimettäisiin liikenne- ja viestintäministeriöstä ja varapuheenjohtaja Liikenteen turvallisuusvirastosta. Työryhmän kahdesta sihteeristä toinen määrättäisiin liikenne- ja viestintäministeriöstä ja toinen kutsuttaisiin Liikenteen turvallisuusvirastosta. Työryhmä voisi tarvittaessa kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita.

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytääkin Liikenteen turvallisuusvirastoa tekemään esityksen työryhmän varapuheenjohtajaksi, toiseksi sihteeriksi, jäseneksi ja tämän henkilökohtaiseksi varajäseneksi IMO-auditointia valmistelevaan työryhmään. Muita jakelussa mainittuja tahoja liikenne- ja viestintäministeriö pyytää nimeämään organisaatiostaan jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen työryhmään.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tämän vuoksi jakelussa mainittuja tahoja pyydetään nimeämään vaihtoehtoina yksi nais- ja yksi miespuolinen ehdokas.

Ehdokkaiden nimet ja yhteystiedot pyydetään toimittamaan osoitteisiin kirjaamo@lvm.fi sekä veera.kojo@lvm.fi **viimeistään torstaina 17.6.2010.**

Kirjeen liitteenä on luonnos IMO-auditointia valmistelevan työryhmän perustamista ja IMO-auditoinnin hakemista koskevan valtioneuvoston päätöksen taustamuistioksi. Taustamuistiosta käyvät ilmi hankkeen taustat ja eri organisaatioiden vastuut auditoinnissa.

Minna Kivimäki
Osastopäällikkö, ylijohtaja

Silja Ruokola
Hallitusneuvos, yksikön päällikkö

Liitteet	Luonnos IMO-auditointia valmistelevan työryhmän perustamista ja IMO-auditoinnin hakemista koskevan valtioneuvoston päätöksen taustamuistioksi
Jakelu	Sisäasiainministeriö Ympäristöministeriö Opetus- ja kulttuuriministeriö Liikenteen turvallisuusvirasto Liikennevirasto Rajavartiolaitos Suomen ympäristökeskus Opetushallitus Onnettomuustutkintakeskus Ilmatieteenlaitos
Tiedoksi	Kansliapäällikkö Harri Pursiainen

**KANSAINVÄLISEN MERENKULKUJÄRJESTÖN (IMO) SUORITTAMA AUDITOINTI;
AUDITOINNIN HAKEMISESTA PÄÄTTÄMINEN JA AUDITOINTIA VALMISTELEVAN
TYÖRYHMÄN PERUSTAMINEN****1 Tausta**

Kansainvälinen merenkulkujärjestö (IMO) päätti vuonna 2004 pidetyssä 24. yleiskokouksessaan tarjota jäsenvaltioilleen vapaaehtoisen arvioinnin. Arvioinnin tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus puolueettomaan analyysiin siitä, miten kansainvälistä merenkulun lainsäädäntöä pannaan täytäntöön, hallinnoidaan ja seurataan kansallisella tasolla sekä miten sen noudattamisen valvonta ja rikkomuksista seuraavien sanktioiden määrääminen ja täytäntöönpano on jäsenvaltioissa järjestetty. Vuonna 2009 pidetyssä IMO:n 26. yleiskokouksessa päätettiin kehittää auditointia kohti sopimusvaltioille pakollista instrumenttia.

Euroopan unioni aloitti kolmannen meriturvallisuuspaketin valmistelun vuonna 2005, ja seitsemän merenkulkua koskevaa direktiiviä sisältävä paketti hyväksyttiin keväällä 2009. Direktiiveistä kahteen sisältyy jäsenvaltioita koskeva velvoite viedä läpi IMO-arviointi jäsenvaltiossa. Kolmanteen meriturvallisuuspakettiin kuuluvassa, lippuvaltiota koskevien vaatimusten noudattamisesta annetussa direktiivissä (2009/21/EY) velvoitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet IMO-auditoinnin suorittamiseksi niiden hallinnoille. Kyseinen direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä 17.6.2011 mennessä.

Satamavaltiotarkastuksia koskeva direktiivi (2009/16/EY) sisältää puolestaan uuden laskentakaavan aluksen riskiluokitukselle. Yhtenä riskiluokituksessa käytettävänä kriteerinä on, onko aluksen lippuvaltio ollut IMO-auditoinnin kohteena. Mikäli aluksen lippuvaltio on suorittanut IMO-auditoinnin, aluksen on mahdollista päästä matalan riskin luokkaan. Satamavaltiotarkastusdirektiivi tulee saattaa osaksi kansallista lainsäädäntöä 31.12.2010 mennessä, ja sitä on sovellettava jäsenvaltioissa 1.1.2011 alkaen.

Tarkoituksena olisi, että valtioneuvosto tekisi päätöksen IMO-auditoinnin kansallisen valmistelun aloittamisesta ja auditointi-hakemuksen jättämisestä sekä asettaisi työryhmän valmistelevaan hanketta.

2 Arvioinnin perusta

Kansallisen IMO:n 24. yleiskokouksessa päätettiin kahdesta arviointiin liittyvästä päätöslauselmasta. Päätöslauselma A.(973) sisältää ne IMO:n yleissopimukset, jotka kuuluvat arvioinnin piiriin.

- 1) Ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehty kansainvälinen yleissopimus, ns. SOLAS-yleissopimus (SopS 11/1981),

nisteriön hallinnonalalle. Liikenne- ja viestintäministeriön osalta arvioidaan erityisesti kansainvälisten sopimusten ja määräysten implementointia osaksi Suomen lainsäädäntöä sekä ministeriön toimintaa hallinnonalansa ohjauksesta vastaavana viranomaisena. Lisäksi liikennehallinnon osalta arvioinnissa käydään läpi Liikenneviraston ja Liikenteen turvallisuusviraston sekä ministeriön alaisten liikelaitosten toiminta.

Sisäasiainministeriön hallinnonalalla arvioinnin piiriin kuuluvat pelastustoiminta vesillä ja alueellisten pelastuslaitosten ja palokuntien rooli onnettomuustilanteissa. Rajavartiolaitoksen osalta arvioinnin kohteena on sen toiminta meripelastusta (ihmishenkien pelastus) johtavana ja kehittäväenä viranomaisena. Lisäksi Rajavartiolaitoksen arvioinnissa tarkastellaan merialueen valvontaa, merenkulun hätäradioliikenteen johtamista ja öljypäästöjen valvontaa sekä meripelastustoimea koskevan lainsäädännön täytäntöönpanoa.

Ympäristöministeriön hallinnonalan osalta arvioinnissa käydään läpi valtakunnallinen meriympäristön suojeleminen, aluksista aiheutuvien ympäristöhaittojen ehkäisy ja torjunta sekä ympäristölainsäädännön valmistelu ja täytäntöönpano.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen osalta arviointi kohdistuu merenkulkijoiden koulutuksen, opetussuunnitelman ja tutkintojen järjestämiseen sekä miehitys- ja koulutusvaatimuksia koskevan yleissopimuksen (STCW) mukaisiin vaatimuksiin.

Onnettomuustutkintakeskusta tarkastellaan arvioinnissa onnettomuuksien ja vaaratilanteiden tutkinnan, sekä onnettomuustutkinnan tuloksena annettujen toimenpidesuosittelujen toteutumisen seurannan osalta. Lisäksi ulkoasiainministeriö on osallisena arvioinnissa valtiosopimusten voimaansaattamisen kautta.

5 Hankkeen vaikutukset

IMO-auditoinnin suorittaminen vaikuttaa myönteisesti Suomen kilpailukykyyn kansainvälisessä merenkulussa, koska sen hyväksytty suorittaminen lisää Suomen uskottavuutta lippu-, ranta- ja satamavaltiona. Konkreettisena etuna auditoinnin suorittamisesta suomalaisille aluksille on muun muassa, että Suomen lipun alla purjehtivilla aluksilla on mahdollisuus päästä kansainvälisessä riskiluokituksessa matalan riskin luokkaan, mikä muuttaa niiden asemaa satamavaltioiden suorittamissa tarkastuksissa. Auditointiin valmistautuminen tarjoaa Suomelle erinomaisen mahdollisuuden arvioida niitä osa-alueita, joissa Suomella olisi vielä kehitettävää ja joihin olisi tulevaisuudessa tarpeen ohjata resursseja. Auditointi auttaa myös kartoittamaan keinoja, miten Suomi voisi valtiona parantaa toimintaansa. Hankkeella on lisäksi myönteisiä vaikutuksia merenkulun turvallisuuteen ja meriympäristön suojeluun. Hankkeen kielteiset vaikutukset rajoittuvat tilanteeseen, jossa direktiivin 2009/21/EY velvoittamaa IMO-auditointia ei suoriteta, tai sen löydökset ovat epätoivottavia.

Auditoinnin jonotusaika on tämän hetkisten tietojen mukaan noin viisi vuotta, minkä vuoksi on tärkeää, että hakemus saadaan jätettyä IMO:lle mahdollisimman pian. Auditoinnin valmisteluun ja prosessin hoitoon varsinaisena suoritusajankohtana on syytä ohjata eri ministeriöiden hallinnonaloilla riittävästi henkilöstöresursseja. Muiden maiden kokemusten perusteella voidaan arvioida, että auditointi tulee vaatimaan suo-

ritusajankohtana ainakin yhden henkilön koko työpanoksen noin puolen vuoden ajan ja lisäksi useiden henkilöiden osallistumisen prosessiin. Työ pyritään hoitamaan ministeriöissä ja muissa viranomaisorganisaatioissa olemassa olevilla henkilöstöresursseilla. Mahdolliset auditointia varten tehtävät tutkimus- ja selvityshankkeet pyritään suorittamaan olemassa olevilla tutkimus- ja kehitystoimintaan ohjatuilla varoilla.

6 Hankkeen valmistelu

Asiasta on järjestetty tiedotustilaisuus 17.3.2010. Tilaisuudessa olivat edustettuina liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto, Liikennevirasto, ympäristöministeriö, opetusministeriö, Opetushallitus, Onnettomuustutkintakeskus ja Rajavartiolaitos. Osallistujat pitivät auditoinnin suorittamista tarpeellisena, mutta korostivat sen huolellisen valmistelun tarpeellisuutta, jotta auditoinnin laajuus ja eri hallinnonalojen vastuut kyetään kartoittamaan mahdollisimman tarkasti.

7 Auditointia valmistelevan työryhmän perustaminen

Koska kyseessä on merkittävä, laajasti eri ministeriöiden hallinnonaloja koskettava hanke, tarkoituksena on perustaa eri osallistajat yhdistävä työryhmä valmistelemaan auditointihakemuksen jättämistä ja itse auditoinnin suorittamista. Työryhmän puheenjohtaja nimettäisiin liikenne- ja viestintäministeriöstä ja varapuheenjohtaja Liikenteen turvallisuusvirastosta. Jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä nimettäisiin liikenne- ja viestintäministeriöstä, sisäasianministeriöstä, ympäristöministeriöstä, opetus- ja kulttuuriministeriöstä, Liikenteen turvallisuusvirastosta, Liikennevirastosta, Rajavartiolaitoksesta, Suomen ympäristökeskuksesta, Opetushallituksesta, Ilmatieteenlaitoksesta ja Onnettomuustutkintakeskuksesta. Ulkoasiainministeriö on tarkoitus pitää tietoisena hankkeen etenemisestä. Työryhmä voisi tarvittaessa kutsua kuultavaksi ulkopuolisia asiantuntijoita. Työryhmän kahdesta sihteeristä toinen määrättäisiin liikenne- ja viestintäministeriöstä ja toinen kutsuttaisiin Liikenteen turvallisuusvirastosta. Tarvittavat työryhmän jäseniä ja varajäseniä koskevat henkilömuutokset voitaisiin toimikauden aikana hyväksyä liikenneministerin päätöksellä. Tarkoituksena olisi, että työryhmä ei maksaisi kokouspalkkioita eikä matkakuluja jäsenille eikä varajäsenille.